

„Dnes je vzájemná komunikace skoro každodenní, učitelé se zajímají o to, jak děti a rodiny výuku zvládají, rodiče se ptají učitelů na nejasnosti. Dříve paní učitelka pouze dvakrát ročně pozvala rodiče na třídní schůzky, popřípadě jim poslala lísteček, že mají zaplatit školu v přírodě a kam se pojedou.“

Podle Jany Šindelářové z FF UK distanční výuka zintenzivnila komunikaci mezi školami a rodinami. Řekla to na [debate DOXu o školství](#) (Aktualne.cz).

Krátce

- **Navzdory rychlejšímu uvolňování krizových opatření zůstávají školy zavřené.** Vláda uspíšila otevírání některých obchodů a provozoven oproti původnímu plánu, který zahrnoval také termíny otevírání škol. Místo 8. června by nově měla opatření skončit už 25. května – s výjimkou škol. [Plán jejich otevření](#) (MŠMT) se nijak nezměnil a zatím to vypadá, že se ani měnit nebude. „Děti bývají dlouho v intenzivním kontaktu ve větších skupinách, proto jde o rizikovější prostředí, zatímco v obchodních domech dochází k fluktuaci lidí a jde regulovat. Z epidemiologického pohledu je kumulace lidí na menším prostoru (ve škole) výrazně rizikovější,“ [uvedla Renata Povolná z tiskového oddělení Ministerstva zdravotnictví](#) (Lidovky). Pokud by se školy měly otevřít rychleji, bylo by navíc nezbytné urychlit přípravu metodických materiálů, podle nichž se bude řídit výuka. Dosud totiž [ředitelé neobdrželi od ministerstva školství slibované upřesnění hygienických a dalších podmínek](#) (Jihlavské listy), podle nichž budou moci otevřít první stupně ZŠ v režimu školních skupin. Ne všichni ale o otevření škol stojí. [Již dříve vznikly protichůdné petice rodičů](#) (Novinky), v nichž část požaduje co nejrychlejší otevření škol, druhá zas vyzývá k jejich uzavření až do konce školního roku. „Dokázal bych si představit flexibilnější návrat dětí z 2. stupně a středních škol. V tomto nastavení se do škol vrátí až příští školní rok,“ [komentoval situaci programový ředitel EDUin Mirek Hřebecký](#) (TV NOE). Podle ministerstva školství bude omezený návrat starších žáků do škol myslitelný až v červnu.
- **Školský výbor je pro zrušení povinné maturity z matematiky, na odkladu se neshodl.** Významná část poslanců ze školského výboru si v souvislosti s koronavirovou krizí osvojila vládní návrh zrušení povinné maturity ze tří předmětů (jejím problému [jsme se věnovali v lednovém bEDUinu](#)). Vypovídá o tom [hlasování ve školském výboru](#) (Lidovky), na jehož základě školský výbor doporučil poslanecké sněmovně, aby ve třetím čtení odhlasovala vládní návrh a zrušila jednotnou maturitní zkoušku ze tří předmětů. Přestože je doporučení výboru pro poslanecké plánum nezávazné, ukazuje směr, jakým by mohlo jít hlasování ve 3. čtení na plénu. Podpořen byl také návrh poslance Julia Špičáka (ANO), podle kterého by musel Cermat nově zveřejňovat zadání zkoušek či klíče správných řešení úloh nebo informace o organizaci zkoušek včetně ověření platnosti testů. [S vlastní polemikou k tomuto návrhu přispěl Oldřich Botlík](#). Výbor se vyslovil také pro možnost škol zakázat školním řádem používání mobilních telefonů ve vyučování nebo pro to, aby školy mohly z peněz od státu financovat i dopravu na vzdělávací akce. Již dříve poslanci [podpořili návrh dalšího poslance ANO Karla Raise](#). Ten chce žákům, kteří úspěšně dokončili poslední ročník maturitního oboru střední školy a neodmaturovali, umožnit ve zkráceném studiu získat střední vzdělání s výučním listem v příbuzném oboru vzdělávání. Výuční list by žáci mohli získat během jednoho až dvou let.
- **Výuka kyberbezpečnosti: jak se stane, že hackeři vyřadí nemocnici z provozu, ptají se žáci.** David Kudrna z Národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost (NÚKIB) dlouhodobě pomáhá školám vyučovat témata kybernetické bezpečnosti. Nyní, v době online výuky, je považuje za ještě důležitější. Díky průzkumu mezi žáky 8. a 9. tříd zjistil, že mladé zajímají především každodenní témata, která kolem sebe vidí a slyší. Například drtivou většinu zajímá právě to, jak se stane, že někdo dokáže vyřadit z provozu nemocnici a její systémy. „Kdo na to žákům odpoví?“ [ptá se Kudrna ve svém blogu na doméně EDUin](#). Podle něj je totiž třeba, aby v každém lidském oboru měli žáci přesah do bezpečnosti digitálních technologií.
- **Třetina ZŠ může mít potíže se zajištěním školních skupin.** Podle harmonogramu ministerstva školství mají od 25. května zajistit prezenční výuku ve [školních skupinách](#) (Facebook infografika). EDUin [minulý týden upozorňoval](#), že některé školy budou mít s otevíráním svých prvních stupňů potíže. Nyní to doplňují čísla průzkumu Asociace ředitelů základních škol, která se zeptala 146 svých ředitelů. Podle ankety této asociace by zhruba 54 procent škol měl provoz školních skupin zvládnout bez větších problémů. „Naopak skoro 30 procent bude mít velké problémy, pět škol napsalo rovnou, že to nezvládnou. Jsou to tři malé a dvě školy střední velikosti, často s většinou pedagogického sboru v rizikových skupinách,“ [uvedl předseda asociace Michal Černý](#) (České noviny).
- **České děti se ještě učí doma, zato ty dánské jsou zpět ve školách. Jaká opatření v zemi zavedli?** Aby se zabránilo šíření infekce, nesmějí rodiče dál než k bráně. Učitelé se nemohou setkávat ve sborovně. Děti teď sedí po jednom, v lavicích rozmístěných po celé třídě, aby mezi nimi byly dvoumetrové rozestupy. Během přestávek si mohou venku hrát jen v malých skupinkách a během šesti hodin, které ve škole stráví, si myjí ruce o každé přestávce a někdy i častěji. „Rádi ve škole blbneme, honíme se, strkáme a dáváme si placáky,“ [vzpomíná na lepší časy desetiletý Zakarias Al-Tibi](#) (Rodiče vítání). „To teď už ale dělat nesmíme.“

V souvislostech

VYHLÁŠKA O HODNOCENÍ NA VYSVĚDČENÍ JDE PROTI SLOVŮM MINISTRA ŠKOLSTVÍ

„Zásadní je, že ve vyhlášce řekneme, jak přistupovat k tomu hodnocení a de facto touto vyhláškou vypneme školní řády tak, aby mohlo být ze strany škol přihlédnuto k dané situaci a hodnoceno třeba formativně,“ [řekl ministr školství Robert Plaga začátkem dubna](#) (Novinky.cz) k otázce klasifikace žáků. S blížícím se koncem školního roku a nedobrovolným přechodem na distanční vyučování bylo třeba aktualizovat pravidla pro vystavení vysvědčení. Ministr Plaga v mnoha mediálních vyjádřeních podporoval zpětnou vazbu, [formativní hodnocení](#), a naopak vystupoval proti známkování, které je podle něj za nynější situace nespravedlivé. Plagův resort ovšem překvapivě předložil klasifikační vyhlášku, která tato slova zdaleka nenařadí.

Hlavním cílem, který ministerstvo ve vyhlášce sleduje, je zabránit vysvědčení z druhého pololetí, kde bude stát „Nehodnocen(a)“. Proto vznikly tři stupně, podle nichž žáka hodnotit: předně u všech dětí využít podklady za dobu osobní přítomnosti ve školách, dále u těch s dostatečnými podmínkami pro vzdělávání na dálku vyjít z podkladů pro hodnocení, a nelze-li uplatnit ani jedno z předešlého, mají školy využít hodnocení výsledků žáka za první pololetí školního roku. Vyhláška nevybízí školy k tomu, aby hodnotily slovně, a tak zůstává na školách, jestli se pro tento způsob místo známek rozhodnou. Valná většina českých škol přitom slovní hodnocení na vysvědčení nepoužívá a bez jasného pokynu k němu spíše nepřistoupí.

Navíc, ministerstvo v důvodové zprávě vyhlášky velmi zvláště operuje s vymezením období prezenčního vzdělávání, tedy s prvním stupněm pro hodnocení. Nejprve správně uvádí, že žáci strávili ve školách necelou třetinu druhého pololetí (únor-březen), přičemž do toho školám běžně vstoupily jarní prázdniny, hned ale navazuje očekáváním, že děti ve škole stráví ještě další dva měsíce. Návrh klasifikační vyhlášky totiž předpokládá „opětovné umožnění prezenční přítomnosti žáků na vzdělávání“ v polovině května nebo v průběhu června. Tvůrce vyhlášky je dodatečným měsícem, kdy všechny děti budou ve školách, čímž se dle jejich slov může dostat až na polovinu doby trvání prezenční výuky za druhé pololetí. Přitom to je v přímém nesouladu s [harmonogramem otevírání škol](#), který samo ministerstvo vydalo. Vystává otázka, jestli se odbory ministerstva vzájemně informují o svých opatření, či zda vyhláška nepočítá s tím, že se plán návratu dětí do škol ještě změní.

Dále za zcela překvapivé lze považovat doporučení hodnotit snahu žáků, jejich odevzdávání úkolů nebo samostatnou práci za období vzdělávání na dálku. Ministerstvo sice doplňuje, že k tomu má dojít „s uvážením objektivních možností a podmínek pro zapojení žáka do vzdělávání na dálku“, ale učitel bude stěží mít jasně zmapované domácí prostředí všech několikrát desítek svých žáků. Je tak možné, že se [vyhláškou utvrdí nerovnosti vzdělávacích příležitostí a domácího prostředí, na něž jsou nyní žáci zcela odkázáni](#). Jediné, co ministerstvo školství pojistilo, je, že žáci nemají dostávat vysvědčení o potru vlivem své činnosti během distanční výuky. „Předložená vyhláška je metodicky chabá, neposkytuje školám oporu a nenavazuje možnostmi pro uplatnění inovatивnějších způsobů závěrečného hodnocení žáků, přestože k tomu ministr Plaga nabádá snad v každém rozhovoru,“ říká analytik EDUinu Karel Gargulák.

Otázku známkování při zavřených školách řeší celý svět. Skvělou inspiraci, na níž [EDUin upozorňoval, představuje postup na Slovensku](#). Učitelé v sousední zemi na vysvědčení nemusí hodnotit „výchovy“, všichni prvňáčci obdrží slovní hodnocení a ostatní ročníky taktéž, případně doplněné známkami. Na slovenskou praxi se [odkazují i učitelé z Učitelské platformy](#) (České noviny), kteří doplňují, že často nemají dostatek známek a dožadují se ministerstva, aby žáky nemuseli klasifikovat. I na druhé straně zeměkoule probíhá diskuse podobně. Kanadský profesor Louis Volante z Brock University [své vládě doporučuje, aby se učitelé zaměřili na formativní hodnocení](#) (The Conversation). „Výzkum jasně ukazuje, že když poskytnete zpětnou vazbu bez známek, má to pozitivní dopad na učení a výsledky studentů,“ říká Volante, který zkoumá metody hodnocení žáků.

Štěpán Kment, analytik EDUin

Tipy a události (výběr z [EDUKalendáře](#))

Nouzový stav ve vzdělávání / řešení a příležitosti v ČR a SR (online , 30. 4. - 28. 5.)

POMOZTE NÁM JAKO DÁRCE:

Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

DAROVAT